

Detalj fra *La ditt ansikt lyse over oss* (foto: Jiri Havran)

Grete Refsum, billedkunstner/skulptør (NBF/NBK), arbeider i to og tre dimensjoner med eksistensielle spørsmål knyttet til religion og psykologi, sorg og minner fra andre verdenskrig. Hun har bred akademisk og kunstnerisk bakgrunn: naturforvalter (NLH 1977), diplom glassmaleri (SHKS 1985), hovedfag form/farge (SHKS 1991) og dr. ing. (AHO 2000). Fra tidlig 1980-tall har hun systematisk arbeidet med visuell teologi og kunstfaglig utforsket kristen tradisjon og spiritualitet, dets begreper, symboler og praksis: kors/krusifiks, bønn/meditasjon, liturgi og tekst.

Formalt har hun utviklet egne teknikker for å lage objekter som kan reflektere de usynlige temaene hun jobber med, der metalltråd er konstruktivt bærende. Idémessig viderefører hun cisterciensermunkenes (1100-tall) fattigdomsideal og «søppelkunst» (*arte povera*) fra det 20. århundret. Hun arbeider lavenergetisk for hånd, og integrerer funne materialer i sine verk, menneskeskapte eller naturgitte, som tre, glass, sten og tekstil. Arbeidsmetoden er sakte og meditatav med referanse både til økologisk ansvarlighet og nattverdsordene: «en frukt av jorden og menneskers arbeid som for oss blir frelsens brød».

Refsums prosjekt er å bidra til en visuell teologi som kan åpne for et oppdatert blikk på kristen tradisjon. Hennes arbeid kan gjerne karakteriseres som kateketisk eller liturgisk kunst. Det inngår i mange kirkerom i ulike sammenhenger, temporært i trosopplæring og liturgi, eller permanent, se: www.refsum.no

Mariakirken – Granavolden 2026

Grete Refsum

(foto: Jiri Havran)

VERKSOVERSIKT

Herrens velsignelse

- Hengende kvist: Herrens velsignelse
- Veggtafler: Herrens velsignelse og Den gyldne regel
- Stående interaktive tavler: Herrens velsignelse

Qumrankrukke – Det gamle testamente

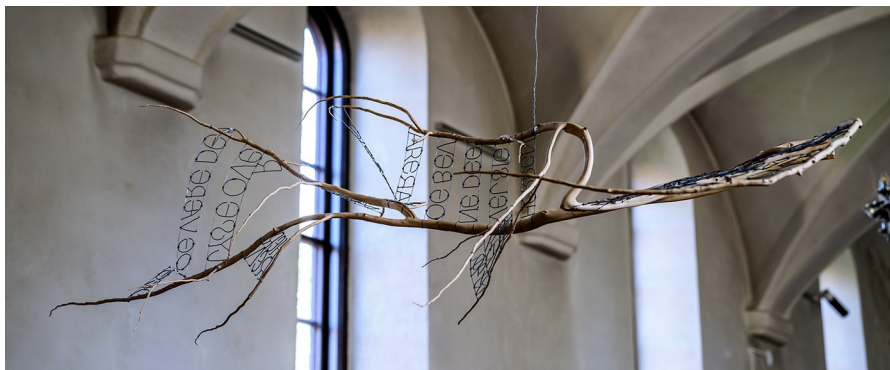
- Skapelse: *I begynnelsen*
- Gudsbegrepet: *Jeg er*
- Det ondes problem: *Jobs bok*
- Menneskets vilkår: *Salme 142*
- Den aronittiske velsignelse: *Herrens velsignelse x 2*
- Forkynneren: *En tid for alt x 2*
- Tapt materiale: *Ukjent tekst*

Nye krukke – Det nye testamente

- Kalk og patén: *Nattverd (2 enheter)*
- Lagringskrukke: *Ord, lys, mørke*
- Mariakrukke: *Theotokos*

Herrens velsignelse

(4. Mosebok 6,24)

Hengende objekt og veggtavle; einer, ståltråd, glass og nøtter
(foto: Ari Lustarinen)

Demongerbar installasjon; hasselkjepper, ståltråd og glass.
Arbeidet er tenkt som interaktivt verktøy for å kunne gi og motta
velsignelsen. Tre personer deltar av gangen, to velsigner og
én mottar og så bytter man posisjoner. (foto: Jiri Havran)

DET NYE TESTAMENTET – Nattverd, kalk og patén

[...] tok han et brød
takket, brøt det og
sa: «Dette er min
kropp, som er for
dere. Gjør dette til
minne om meg!»
På samme måte
tok han begeret
etter måltidet og
sa: «Dette begeret
er den nye pakt i
mitt blod. Hver
gang dere drikker
av det, gjør det til
minne om meg!

(1. Kor. 11: 23-25)

Lagringskrukke

lys ord ordet mørket
har ikke vunnet over det
(Johannesprologen)

Marias krukke Theotokos, Guds mor

*Ave Maria
gratia plena
dominus tecum
benedicta tu in mulieribus et
benedictus fructus ventris tui Iesu*

Hill deg Maria, full av nåde
Herren er med deg
velsignet er du iblant kvinnene, og
velsignet er ditt livs frukt, Jesus
(Lukas 1, 28,42)

QUMRANKRUKKER – DET GAMLE TESTAMENTET

Arbeidet består av 9 objekter laget som parafraaser av Schøyenkrukken, en lagringskrukke for dødehavsruller funnet i Qumran, nå i norsk eie. Materiale er einer, galvanisert ståltråd, glass og sten. 6 krusker har sidevegger med tekst fra Det gamle testamentet (GT)(bibel 2024, bokmål, samt noe latin); 3 er uten tekst. Planen var å lage 12 krusker, men serien endte som Kalk og patén. Objektene formidler visuelt hvordan Det nye testamentet (NT) vokser frem fra GT. Tekstene under er satt opp slik de er skrevet linje for linje på krusken, med start fra bunnen, et lite kobbermerke er startpunkt (foto: Jiri Havran).

KRUKKE I **Skapelse**

(1. Mosebok/Genesis 1: 1)

*In principio
creavit
deus
i begynnel
sen J G*

KRUKKE II **Gudsbegrepet**

(2. Mosebok/Exodus 3: 14)

*Dixit deus
ego sum qui
sum qui sum
Da sa Gud jeg
er den jeg er
Jeg er Amen
Exodus III 14*

KRUKKE III **Det ondes problem**

(Job 1: 21)

*Naken kom
jeg fra mors
liv Naken ve
nder jeg til
bake Herren
ga Herren tok
velsignet*

KRUKKE IV **Menneskets vilkår**

(Salme 142: 5)

*jeg har
ikke noe
sted å
flykte
Ingen
bryr
seg om
meg*

KRUKKE V **Herrens velsignelse I**

(4. Mosebok/Numeri 6: 24-26)

*Herren velsigne
oss og bevare
oss Herren la
sitt ansikt I
yse over oss
og være oss
nådig Herren*

KRUKKE VI **Herrens velsignelse II**

*Herren løfte
sitt ansikt
mot oss og
gi oss fred
herren velsigne
deg og
bevare deg*

KRUKKE VII Tid 1

Alt har sin tid, det er en tid for alt [...] en tid for å fødes, en tid for å dø, en tid for å plante, en tid for å rykke opp, en tid for å drepe, en tid for å lege [...] en tid for krig og en tid for fred.

(Forkynneren 3: 1-2)

KRUKKE VIII Tid 2

For alt er forgjengelig. Alle går til det samme sted. Alle er kommet av støv og skal bli til støv igjen.

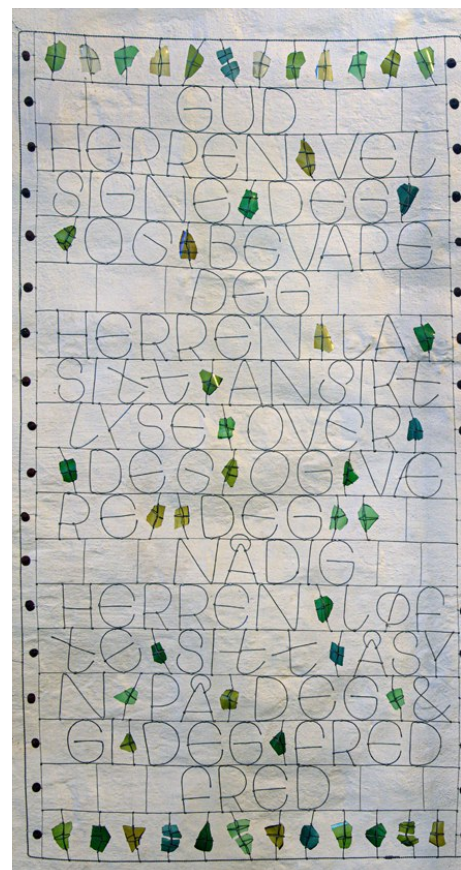
(Forkynneren 3: 19-20):

KRUKKE IX Tapt tekst

Det aller meste av fortidens tekster er tapt. De fleste lagringskrukkene er knust og tomme.

Herrens velsignelse

Gud
Herren vel
signe deg
og bevare
deg

Herren la
sitt ansikt
lyse over
deg og væ

re deg
nådig
Herren løf
te sitt åsy
n på deg &
gi deg fred

fred

Den gyldne regel

gjøre
det du ikk
e vil at an
dre skal gj
øre mot
deg det sk
al du helle
r ikke gjøre
mot andre

som dere
vil at andr
e skal gjøre
mot dere
slik skal
dere gjøre
mot dem

(foto: Jiri Havran)